

Досвід застосування інформаційно-комунікаційних технологій (на прикладі проведення конференцій у режимі on-line) у вищих навчальних закладах

У статті розглянуто особливості застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів на прикладі організації та проведення конференцій у режимі on-line, зазначено переваги такого спілкування, а також певні недоліки. Запропоновано досвід проведення консультацій, семінарів та конференцій у режимі on-line кафедрою соціально-економічної географії і регіоназнавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, on-line конференції, вебінари, навчальний процес.

Сучасна парадигма освіти ХХІ сторіччя зумовлює нові пріоритетні напрями навчання та викладання у вищих навчальних закладах з орієнтацією на створення єдиного освітнього простору, що відповідає міжнародним (європейським) стандартам, – це забезпечить високий рівень фахової підготовки та кваліфікації, дасть змогу випускникам ВНЗ бути більш конкурентоспроможними на ринку праці. Підготовка високоякісних спеціалістів може бути досягнута за рахунок багатьох чинників, зокрема залучення до навчального процесу провідних спеціалістів різних науково-дослідних установ, потенційних роботодавців, іноземних спеціалістів тощо. Рівень сучасного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє успішно реалізувати поставлені задачі. Більшість вищих навчальних закладів мають достатній рівень інформаційно-технічного оснащення, зокрема це сучасні комп'ютери, локальна мережа з виходом до Інтернет, електронні підручники та література тощо. Слід зазначити, що на сучасному рівні розвитку соціуму, Інтернет є комунікативним середовищем, яке дозволяє спілкуватися людям, яких розділяє відстань та час. Електронна пошта, чат, відео-конференція (конференція в режимі on-line) – це технології, що стали доступні багатьом навчальним закладам, є вже певний досвід їхнього використання при організації навчального процесу.

Зокрема, проведення консультацій, лекцій та конференцій у режимі on-line є досить зручним і важливим аспектом навчального процесу та дослідницької діяльності.

Серед переваг застосування цього виду комунікацій у навчальному процесі можна назвати такі:

– проведення будь-яких заходів у режимі on-line дозволяє безпосередньо контактувати з провідними викладачами, спеціалістами необхідної галузі, потенційними роботодавцями тощо, які можуть знаходитися у будь-якій точці планети, у зручний для них і студентів час;

– мультизадачність, тобто змога спілкуватися декільком людям одночасно, а також відсилати і приймати необхідні файли (додаткові бланки, форми, карти, презентації, якийсь демонстраційний матеріал тощо);

– легкість та зручність у використанні програмного забезпечення, яке необхідне при організації лекцій, консультацій та конференцій у режимі on-line;

– невеликі фінансові витрати на організацію подібних заходів, оскільки більшість програмного забезпечення є безкоштовним або коштує недорого;

– відсутність транспортних витрат для учасників вебінарів.

Для проведення вебінарів (від англійського «*webinar*» – різновид веб-конференцій, проведення on-line-зустрічей чи презентацій через Інтернет у режимі реального часу), у більшості випадків використовують Skype, Google та веб-сервіси.

Отже, найчастіше для вебінарів застосовується Skype – це безкоштовне пропрієтарне програмне забезпечення із закритим кодом, що забезпечує шифрований голосовий зв'язок через Інтернет між комп'ютерами, використовуючи технології прингових мереж, а також платні послуги для дзвінків на мобільні та стаціонарні телефони. Ця програма також дозволяє організовувати конференц-дзвінки (до 25 голосових абонентів, включаючи ініціаторів, відео-дзвінки (у тому числі відео-конференції до 10 абонентів), передавати текстові повідомлення (чат) та файли. Є можливість замість зображення з веб-камери передавати зображення з екрана монітора. Серед недоліків використання Skype слід відзначити те, що він, на відміну від «*Illuminate Live*», не забезпечує цифровий запис відео-сесії.

При організації подібних веб-конференцій можуть виникнути складнощі, зокрема відсутність відео-дзвінка або незадовільна його якість. Це може бути викликано певними факторами, зокрема відсутністю широкополосного Інтернет-з'єднання, або GPRS не підтримується для голосового зв'язку. Також на ПК має бути встановлена операційна система Windows XP, Vista або Windows 7, вбудовані або виносні динаміки та мікрофон, а також може використовуватися мультимедійний пристрій для виведення зображення на екран.

Кафедра соціально-економічної географії і регіонаознавства геолого-географічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна вже має певний досвід організації вебінарів з провідними українськими та зарубіжними фахівцями в галузі соціально-економічної географії. Зокрема, постійно проводяться консультації з викладачами кафедри і студентами денного та заочного відділень. Оскільки у процесі підготовки завдань, що були отримані на установчих сесіях, виникають певні запитання, студентам-заочникам необхідні консультації, але більшість з них не мають змоги приїхати безпосередньо до ВНЗ. Альтернативою звичайного дзвінка є консультація в режимі on-line.

Серед технічного оснащення для проведення вебінарів використовується ноутбук ASUS з операційною системою Windows XP, вебкамера Logitech Portable Webcam C 905, мультимедійний проектор Epson EB-440W, колонки та мікрофон.

Кафедрою було організовано серію on-line-конференцій з доктором географічних наук, професором Костянтином Мезенцевим з Київського національного університету імені Тараса Шевченка, асистентом-дослідником Інституту географічних досліджень при угорській Академії наук Давидом Карачоні, який має науковий ступень PhD з географії, Софією Хеллер з Грайфсвальдського університету імені Ернста Моріца Арндта (Німеччина), Лені Сперл з Клагенфуртського університету Альпен-Андрія (Австрія), Марчином Рехлович із Сілезького університету (Польща) та ін.

Подібні вебінари дають змогу студентам соціо-економіко-географам розширити свій професійний світогляд, поглибити знання з теоретичних та практичних питань географії, отримати навички міжкультурного спілкування іноземною мовою, on-line-конференції сприяють соціокультурному розвитку студентів, розвивають комунікаційні навички, необхідні у майбутньому для найкращої самореалізації та конкурентоспроможності на ринку праці.

Позитивним результатом організації та проведення подібних вебінарів з іноземними спеціалістами є те, що деякі студенти-випускники кафедри на конкурсній основі отримали можливість продовжити навчання в магістратурі університету Угорщини. Це свідчить про високий рівень фахової підготовки наших випускників, їхню конкурентоспроможність.

Кафедрою також планується проведення вебінарів з провідними російськими соціо-економіко-географами (Ростов-на-Дону, Белгород, Курськ), що значно покращить співпрацю з багатьма російськими ВНЗ, дасть змогу підтримувати дружні відносини, обмінюватися розробками в галузі географії, інформаційних технологій, методики дистанційного навчання тощо.

Література

1. Мишланова С. Л. Интернет-технологии в проектной деятельности на факультете современных языков и литератур : опыт проектов-телемостов / С. Л. Мишланова, С. В. Полякова // Иностранные языки в контексте культуры : Межвузовский сборник научных трудов. – Пермь : ПГУ, 2011. – С. 491–496.

2. Исаева Е. Проект – телемост : опыт проведения международных студенческих онлайн конференций-форумов / Е. Исаева // Материалы VI Международной конференции Российской коммуникативной ассоциации Коммуникация в изменяющемся мире. – [Электронный ресурс]. – <http://www.academia.edu/2029959/>.